

Pas a desnivell

Tornant al que deia

He rebut carta d'un amic, preguntant-me quins motius tinc per demanar que provem d'animar-nos una mica. Gairebé m'acusa de contradir-me quan, en escrits posteriors publicats en aquestes mateixes pàgines, m'he ficat en la camisa d'onze vares de temes econòmics amb tons més aviat pessimistes. L'amic no m'ho diu d'una manera oberta ni feridora, però deixa entendre que què sé jo d'aquestes coses. Encara que tingui la delicadesa de no aprofitar-se'n, la seva raó en aquest punt és evident i jo he de donar-l'hi tota. L'economia és una de les moltíssimes coses que ignoro.

Però em furga, a mi com a tothom. Podríem creure que és com els malalts, que saben molta menys medicina que els metges. Tanmateix, sense la sacrificada existència dels malalts, la medicina no progressaria, els metges tots sols es convertirien en una professió d'adornament, etèria i sense utilitat pràctica. Així podríem posar que jo, nosaltres, som els malalts de l'economia i que, encara que no hi entenguem, sabem on ens fiblen les punxades. O sigui que l'economia també poleix teories i maneres gràcies als nostres sofriments, la qual cosa ens permet de sentir-nos un complement indispensable dels economistes.

Tornant a la carta de l'amic, em veig obligat a explicar la meua proposta d'obertura a l'esperança. Darrerament, en reunions i converses, he pogut comprovar que el pessimisme té un gran prestigi i que es fa servir —per una estranya paradoxa— com a suport de la fe nacionalista. Sovint sento a dir que estem pitjor que abans, i això sobrepassa la meua capacitat de comprensió. Dec badar molt o bé és que no he sabut aprofitar les experiències que m'ha donat la vida, perquè a mi em sembla que estem millor que fa uns quants anys. Penso que barregem les conseqüències d'una crisi mundial realment greu amb les expectatives que ens ofereix la nostra situació. La crisi mundial abasta l'economia, la sociologia, la política, les idees filosòfiques, els sentiments religiosos, l'art, els conceptes de pau i de guerra, la vida de família, els principis de relació humana, tot allò que configura l'anomenada —amb poc o molt encert— civilització occidental. Sembla que els models que ens havíem proposat ja no donen més de si, han deixat al descobert les esclertes que amagaven, com si haguéssim arribat exhausts i es-

“El bilingüisme és una situació que omple de neguits, però és millor que el monolingüisme oficial i opressor que tenia la nostra llengua acorralada i perseguida”.

bufegant a la ratlla d'una meta, sense haver guanyat la carrera i sense saber ben bé per què corriem.

Si tenim present que el món en trànsit de perdre's no és cap ganga i que no hem parat de queixar-nos de les seves imperfeccions, fa l'efecte que plorem un moribund que no s'ho val. És indubtable que passar d'una era a una altra ocasiona grans trasbalsos a les generacions del canvi i ara ens toca patir. Però se'ns brinda l'oportunitat d'edificar sobre les runes, corregint les incomoditats de les velles construccions.

En el nostre país, la gran commoció universal ha coincidit amb l'obertura d'una petita porta. Un batent que es desclou, sobretot en una presó, sempre permet somnis de llibertat. La forta crisi econòmica, enmig de tots els inconvenients que comporta, té l'avantatge d'haver aturat el corrent migratori que, dins una prosperitat continuada, hauria acabat per ofegar-nos. En algunes zones del Maresme, per exemple, el moviment demogràfic no tan sols s'ha detingut, sinó que es bat en retirada.

El bilingüisme és una situació que omple de neguits, però és millor que el monolingüisme oficial i opressor que tenia la nostra llengua acorralada i perseguida. L'autonomia no és tot el que desitgem, però és més del que teníem: si reconeixem que cal caminar per a avançar, és innegable que es tracta d'un pas endavant. Tenim un govern, un parlament, i unes institucions que van

amb crosses, però es podria dir que hem sortit del pulmó d'acer i ens aboquem a l'eixida, amb ganes d'airejar-nos.

Voldria significar que la meua proposta d'animar-nos passa per reflexions molt variades, i també per unes realitats que he tingut ocasió de comprovar. A tot el nostre país es labora, es va fent el que es pot, que ja és molt. Associacions de veïns, ateneus populars i centres comarcals organitzen col·loquis on no tan sols es formulen els enunciats dels problemes, sinó que es proposen solucions. No és un moviment de vells nostàlgics, hi ha una joventut que hi participa d'una manera activa i que dona vida a iniciatives plenes d'interès. Entre aquesta joventut hi ha molts fills de famílies d'immigrants i no són pas els menys conscients de treballar per Catalunya. Si no constatem aquest fet, ens equivocarem de veres.

No tenim, encara, l'ensenyament a tots els nivells, però hi ha una colla de professors joves que ja hi lluiten a les aules. L'autogovern encara no funciona, però hi ha equips competents que programen i preparen amb una encoratjadora iHusió de futur. No ens podem lliurar a un estúpid cofoisme, però sí que estem obligats a estalviar les energies que se'ns emporten els planys i destinar-les a contribuir. Almenys això: a ajudar i a contribuir. ● PERE CALDERS